

Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

11 november 2004 / rapportnummer 1390- 126

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiener.nl

commissie voor de milieueffectrapportage

Aan de Minister van Economische Zaken
Postbus 20101
2500 EC s'-GRAVENHAGE

uw kenmerk
ME/EP/UM/4049498

uw brief
19 augustus 2004

ons kenmerk
1390-125/Br/wt

onderwerp
Toetsingsadvies over het MER Onder-
grondse aardgasbuffer Zuidwending

doorkiesnummer
(030) 234 76 21

Utrecht,
11 november 2004

Geachte Minister,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr.ir. G. Blom
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending

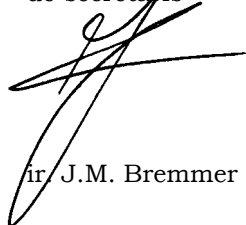
Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieueffectrapport over Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending,

uitgebracht aan de Minister van Economische Zaken door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending,

de secretaris

ir. J.M. Bremmer

de voorzitter

ir. G. Blom

Utrecht, 11 november 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen.....	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER MET AANBEVELINGEN ..	4

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 augustus 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant nr. 166 d.d. 31 augustus 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Een consortium bestaande uit Akzo Nobel, Gastransport Services (het onderdeel van Gasunie dat zich bezighoudt met gastransport) en Nuon heeft het voornemen om nabij Ommelandervijk/Zuidwending, gemeente Veendam, in de zoutwinningconcessie 'Adolf van Nassau' een ondergrondse aardgasbuffer te realiseren door het uitloggen van cavernes. De buffer, waarin aardgas zodanig wordt opgeslagen dat snelle wisselingen in de belasting van het aardgasnet opgevangen kunnen worden, wordt aangelegd in de zoutkoepel Zuidwending. De vrijkomende pekkel wordt verwerkt in de bestaande fabrieken van Akzo Nobel in Delfzijl.

Voor het realiseren van de aardgasbuffer zijn vergunningen op grond van de Mijnbouwwet en de Wet Milieubeheer nodig. Het Milieueffectrapport (MER) dient als onderbouwend document bij de besluitvorming over deze vergunningen. Bij brief van 19 augustus 2004¹ heeft de minister van Economische Zaken de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde MER. Het MER is op 31 augustus 2004 ter inzage gelegd². Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en deze betrokken bij haar advisering.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 7 januari 2004;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het besluit over de vergunningen. Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

---

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

Tijdens de toetsing heeft de Commissie aanvullende informatie gevraagd over de risicoanalyse. De aanvullende informatie is binnen de toetsingstermijn aan de Commissie beschikbaar gesteld. De informatie heeft niet ter inzage gelegen.

Dit advies bevat het oordeel van de Commissie over het MER plus de aanvullende informatie.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie is van oordeel dat **de essentiële informatie in het MER, inclusief de achtergrondrapporten en de aanvullende informatie over de risicoanalyse aanwezig** is.

2.2 Toelichting op het oordeel

Veiligheidssituatie

Het is gebruikelijk om de veiligheid van installaties uit te drukken in plaatsgebonden risico en groepsrisico. In het MER wordt aangegeven dat plaatsgebonden risico's laag liggen. Vervolgens wordt kwalitatief beredeneerd dat aan de wettelijke eisen ten aanzien van het groepsrisico zal worden voldaan. De Commissie achtte deze beweringen in het MER niet voldoende onderbouwd en heeft om aanvullende (basis)informatie gevraagd⁸. Op grond van deze aanvullende informatie⁹ komt de Commissie tot de conclusie dat de werkwijze die gevolgd is, op een aantal discrepanties na, overeenkomt met de officiële Nederlandse richtlijn voor dit type studies (CPR-18). De discrepanties leiden echter niet tot significant andere risicocontouren. Hieruit volgt dat de Commissie thans voldoende onderbouwd acht dat het initiatief zal voldoen aan de wettelijke eisen ten aanzien van plaatsgebonden risico en groepsrisico.

■ De Commissie adviseert de aanvullende informatie openbaar te maken bij de ter inzage legging van de ontwerpvergunning of aan te geven waar deze informatie kan worden opgevraagd.

Voorspelling bodemdaling

Hoewel de mate van bodemdaling ten gevolge van de aardgasbuffer moeilijk uit het MER afleesbaar is, kan de Commissie instemmen met de conclusies ten aanzien van de bodemdaling. In het MER wordt gesteld dat de bodemdalingseffecten in de eerste fase van het project relatief beperkt zijn. Op grond van de figuren in het MER lijkt het te gaan om ca. 5 cm. De Commissie acht het, na bestudering van diverse in de literatuurlijst genoemde achtergronddocumenten, waarschijnlijk dat de bodemdaling na fase I inderdaad in deze orde van grootte zal liggen. Op lange termijn zal er sprake zijn van een "substan-

---

⁸ De beschrijving van de (primaire) scenario's (installatie specifiek); de gebruikte gebeurtenissenbomen bij de ontwikkeling van deze scenario's; bron en data van de gebruikte frequenties; aannamen met betrekking tot inbloksystemen, automatische ingrepen, etc (Probability of Failure on Demand, tijd tot ingreep, etc); overige aannamen; referenties naar de gebruikte bronnen; tabellen met de invoergegevens.

⁹ De aanvullende informatie bevat het document 'Vragen Commissie m.e.r. t.a.v. hoofdstuk 5.6 Veiligheid' en een spreadsheet met de invoergegevens.

tiële” bodemdaling. ‘Worst case’ schattingen¹⁰ geven een bodemdaling van 35 cm ten opzichte van 2003 door de aardgasbuffering (ca. 70 cm door de totale zoutwinning inclusief buffering). In het hoofdstuk Leemten in kennis wordt aangegeven dat er in Nederland geen ervaring bestaat met de effecten van opslaan van gas in zoutcavernes en dat de voorspellingsmethoden derhalve verder verbeterd dienen te worden. Daarom wordt de eerste fase aangegrepen om de werkelijk optredende bodemdaling te volgen door middel van een meetprogramma. In de tweede fase zal dan een betere prognose van de bodemdaling mogelijk zijn.

Het MER geeft echter niet aan hoe tijdens fase II het proces bijgestuurd kan worden, indien de bodemdaling groter uitvalt dan voorzien. Het verdient derhalve aanbeveling in het monitoringprogramma een ijkpunt vast te stellen na beëindiging van fase I en voor het starten met fase II. In het ontginningsplan voor fase II kan het consortium dan aangeven hoe met een dergelijke situatie zal worden omgegaan op basis van de opgedane ervaring uit fase I. Het bevoegd gezag kan op deze wijze tijdig oordelen of de ingeschatte risico’s aanvaardbaar zijn en de geplande procedures volgens de dan geldende stand der techniek uitgevoerd zullen worden.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag voorschriften op te stellen ten aanzien van het meetprogramma (aantal en plaats van meetpunten, meetfrequentie). Geadviseerd wordt een limiet te stellen aan de maximaal toegestane bodemdaling en een ijkpunt vast te stellen na beëindiging van fase I en voor het starten van fase II.

Waterhuishouding

De gevolgen van de bodemdaling op de waterhuishouding zijn weinig specifiek aangegeven in het MER. De Commissie is echter van mening dat het doen van verdere voorspellingen in dit stadium nauwelijks meer duidelijkheid zou bieden, omdat de bodemdaling varieert in plaats en tijd (de dalingskom verplaatst zich als fase II in gebruik is genomen.) Bovendien zullen de effecten in de eerste fase beperkt zijn. Adequate monitoring van optredende knelpunten, gekoppeld aan de monitoring van de bodemdaling, is het meest effectieve middel om de gegevens te verzamelen die nodig zijn om te beoordelen of en welke waterhuishoudkundige maatregelen getroffen dienen te worden.

- De Commissie adviseert om aan de monitoring van de bodemdaling een monitoring van eventueel optredende waterhuishoudkundige problemen en knelpunten te koppelen. De monitoringsgegevens kunnen als input dienen voor het Waterhuishoudingsplan dat het consortium volgens het MER met het Waterschap zal opzetten.

---

¹⁰ De schattingen gaan uit van totale convergentie van de holruimten, doordat de caverne na beëindiging van de operatie niet opgevuld wordt. Dit is een worst case benadering, aangezien de ruimten volgens het MER na verlating gevuld zullen worden met water.

3. OVERIGE OPMERKINGEN MET AANBEVELINGEN

Geluid

In het MER wordt als norm voor de geluidsbelasting tijdens het boren van de putten een etmaalwaarde van 60 dB(A) gehanteerd, naar analogie van bouwlawaaï¹¹. De Commissie vraagt zich af of dit een geschikte norm is, aangezien het boren 24 uur per etmaal plaatsvindt, terwijl bouwactiviteiten voornamelijk in de dagperiode plaatsvinden. Er is een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) in voorbereiding die rekening houdt met het specifieke karakter van geluid bij boringen. Het is echter nog niet duidelijk wanneer deze van kracht zal worden.

Als mitigerende maatregel wordt in het MER afschermen met zeecontainers voorgesteld. Een andere mogelijkheid is om het aantal boorlocaties te verminderen door putten te clusteren door gedeveerd boren. Behalve een akoestisch effect heeft dat ook landschappelijke en veiligheidsvoordelen. In het MER wordt gesteld dat gedeveerd boren niet als een reële optie gezien wordt, omdat dat problemen geeft met de afdichting van de verbuizingen en met het onderhoud en vastzetten van de buizen met cement. Toch zijn in Duitsland al verscheidene gasopslagcavernes op deze manier en op deze diepte in vergelijkbare zoutpilaren aangelegd¹². De Commissie adviseert om, indien afscherming door zeecontainers niet het gewenste resultaat biedt, de mogelijkheid van clustering toch te onderzoeken. Hierbij zou de grootste winst voor geluid en veiligheid te boeken zijn als de locaties A4 (in fase I) en A10 (in fase II) achterwege zouden kunnen blijven.

- De Commissie adviseert het bevoegd gezag duidelijk te maken welk normenkader gehanteerd wordt. Vervolgens dient onderzocht te worden of mitigatie door het afschermen met zeecontainers voldoende is om onder de geluidsnorm te blijven. Vanwege het bijkomende positieve effect op landschap en veiligheid zou ook de mogelijkheid van clustering van putten heroverwogen kunnen worden.

Lucht

In het MER wordt geconstateerd dat emissies bij ongebruikelijke bedrijfsomstandigheden (onderhoud, storing, emergency depressuring, uitval restgas-compressor) bij deze installatie de belangrijkste bronnen zijn van methaanuitstoot naar de atmosfeer. In het MER worden geen voorstellen gedaan om deze emissies te beperken.

- De Commissie adviseert om een jaarlijkse rapportage te maken van incidentele methaanemissies en aan de hand daarvan te bepalen of het noodzakelijk is om nadere maatregelen te treffen.

Monitoring en evaluatieprogramma

In het MER wordt kort aangeduid welke onderdelen het evaluatieprogramma zal moeten bevatten. De Commissie heeft, naast het gestelde in hoofdstuk 2, ten aanzien van het evaluatieprogramma de volgende aanbevelingen.

Een belangrijk aspect is het verloop van de bodemdaling. In de evaluatie moet onderzocht worden of er een relatie bestaat tussen de precieze uitvoering van de activiteiten en het verloop van de bodemdaling. De resultaten van het mo-

---

¹¹ In inspraakreactie nr. 4 van de gemeente Veendam wordt uitgebreid ingegaan op de geluidssituatie en de te hanteren normen, zowel tijdens het boren als tijdens het reguliere bedrijf.

¹² Onder andere in Nüttermoor bij Leer (ca. 40 km van Zuidwending) en bij Kraak.

monitoringprogramma met het nieuw te installeren meetnet over de gasopslaglocatie zijn van groot belang in deze.

Aangezien de bodemdaling niet met zekerheid te voorspellen is maar over een klein gebied zou kunnen oplopen tot 70 cm zal een waterhuishoudkundig plan voldoende flexibiliteit moeten inbouwen om onverwachte ontwikkelingen op te kunnen vangen. Geef in het evaluatieprogramma (met medewerking van het Waterschap) een beschouwing over de opgedane ervaringen.

Voor beide aspecten (relatie uitvoering/bodemdaling en ontwikkelingen op waterhuishoudkundig gebied) geldt dat een evaluatieronde tussen fase I en II is aan te bevelen.

De cavernes zullen na beëindiging van de gasopslag met water gevuld en afgesloten worden. De bodemdaling zal hierna nog enige tijd voortduren. De monitoring zal daarom nog 30 jaar voortgezet worden. Het evaluatieprogramma zou de eerste resultaten van dit na-ijl effect kunnen weergeven.

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de monitoring van de bodemdaling en hieraan gekoppeld de inventarisatie van waterhuishoudkundige knelpunten. In het MER wordt aangekondigd dat een nulmeting uitgevoerd zal worden.

■ De Commissie adviseert duidelijk te maken of en in hoeverre de resultaten van de nulmeting en de monitoringsresultaten toegankelijk gemaakt worden voor belanghebbenden.

BIJLAGEN

bij het Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 19 augustus 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		Ministerie van Economische Zaken											
Aan Commissie voor de milieueffectrapportage t.a.v. de heer R.A.A. Verheem Postbus 2345 3500 GH UTRECHT		<table border="1" style="width: 100%;"><tr><td style="text-align: center;"></td><td style="text-align: center;">Commissie voor de milieu-effectrapportage</td></tr><tr><td colspan="2">Ingekomen : 23 AUG. 2004</td></tr><tr><td colspan="2">nummer</td></tr><tr><td colspan="2">dossier 1390 - 71/14 74</td></tr><tr><td colspan="2">kniplo naar: VIER / Bob W. de</td></tr></table>			Commissie voor de milieu-effectrapportage	Ingekomen : 23 AUG. 2004		nummer		dossier 1390 - 71/14 74		kniplo naar: VIER / Bob W. de	
	Commissie voor de milieu-effectrapportage												
Ingekomen : 23 AUG. 2004													
nummer													
dossier 1390 - 71/14 74													
kniplo naar: VIER / Bob W. de													
Datum	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Bijlagen										
19 AUG 2004		ME/EP/UM/ 4049498	diversen										
Onderwerp	Aanbieding MER + vergunningaanvraag: Project "Aardgasbuffer Zuidwending" (AKZO)												
Geachte heer Verheem,													
Hierbij doe ik u toekomen het bij mij, op 23-07-2004, door Akzo Nobel Salt B.V., kantoor houdende aan het Stationsplein 4, te Amersfoort, ingediende milieueffectrapport (MER): "Aardgasbuffer Zuidwending.", alsmede de aanvraag voor een vergunning ingevolge de Wet Milieubeheer voor het oprichten en in werking hebben van													
Het MER is opgesteld conform de daartoe, op 07-01-2004, vastgestelde Richtlijnen en is inmiddels door mij aanvaard.													
Gaarne verzoek ik u om een "Toetsingsadvies" betreffende dit MER uit te brengen. Ik verzoek u om het "Toetsingsadvies" uiterlijk op 04-11-2004 bij mij in te dienen.													
Het MER en alle andere voor de procedure relevante documenten zullen ter inzage worden gelegd en een kennisgeving daarover zal op 31-08-2004 worden gepubliceerd in de Staatscourant en in het blad "De Veendammer".													
In het kader van de milieu-effectrapportage-procedure zal een openbare zitting worden gehouden.													
Voor nadere informatie over de terinzagelegging, de openbare zitting en de mogelijkheid om inspraakreacties en adviezen in te dienen verwijs ik naar de tekst van de kennisgeving (bijlage).													
Van inspraakreacties en adviezen die naar aanleiding van de terinzagelegging en/of de openbare zitting bij mij worden ingediend zal ik u zo spoedig mogelijk afschriften doen toekomen.													
Daarnaast zal ik u te zijner tijd een verslag van de openbare zitting doen toekomen.													
Voor nadere informatie kunt u bellen met ing. M. Mezger (tel. 070 - 379 79 99)													
													
Ing. M. Mezger Directie Energieproductie													
Bezoekadres	Doorkiesnummer	Telefax											
Bezuidenhoutseweg 6	(070) 379 79 99	(070) 379 63 58											
Hoofdkantoor	Telefoon (070) 379 89 11	Behandeld door											
Bezuidenhoutseweg 30	Telefax (070) 347 40 81	Ing. M. Mezger											
Postbus 20101	Email ezpost@minez.nl												
2500 EC 's-Gravenhage	Website www.minez.nl	Verzoeken bij beantwoording van deze brief ons kenmerk te vermelden											

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 166 d.d. 31 augustus 2004

KENNISGEVING

Inspreek met betrekking tot het milieu-effectrapport (MER) 'Aardgasbuffer Zuidwending'

De Minister van Economische Zaken maakt bekend, dat Alco Nobel Salt B.V., kantoor houdende aan het Stationsplein 4 te Amersfoort, op 23-07-2004, een aanvraag voor een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer heeft ingediend betreffende het oprichten en in werking hebben van de inrichting Zuidwending in de gemeente Veendam. Bij de aanvraag is het milieu-effectrapport (MER) 'Aardgasbuffer Zuidwending' gevoegd.

Doel van de voorgesloten activiteit

Het realiseren van buffercapaciteit voor aardgas door de aanleg van cavernes in de zoutloep van Zuidwending.

Met deze faciliteit kan op flexibele wijze de onbalans tussen vraag en aanbod op de gasmarkt geheel of gedeeltelijk worden gecompenseerd. De vrijkomende pekel wordt verwerkt in de bestaande fabrieken van Alco Nobel in Delfzijl.

Aard van de voorgesloten activiteit

Het boren van putten en het met behulp van een compressie uitlaten van maximaal tien cavernes. Het aanleggen van een gasbehandelingsstation met compressoren en faciliteiten voor koeling ten behoeve van gasinjectie alsmede faciliteiten voor opwarming, expansie en droging ten behoeve van gasproductie. Het aanleggen van leidingen en kabels naar de bestaande voorzieningen van Alco Nobel en van de Gasunie.

Plaats van de voorgesloten activiteit

De voorgesloten locatie voor het gasbehandelingsstation en de cavernes zijn gelegen in het gebied tussen de lintvormige woonbebouwing van Zuidwending en Ommelandervijk in de gemeente Veendam.

Informatie ten behoeve van de inspraak

Het MER, de vergunningsaanvraag en de andere relevante stukken (startnotitie, adviezen, inspraakreacties en richtlijnen) liggen vanaf 01-09-2004 ter inzage op de volgende locaties:

- Gemeente Veendam, in de gemeentewinkel gelegen aan het Beneden Oosterdiep, te Veendam (geopend op werkdagen van 8.30 uur tot 18.00 uur en op donderdagavond tot 20.00 uur; buiten kantooruren op afspraak, tel. 0698 - 66 22 22);
- Informatiecentrum van de Directie Communicatie van het Ministerie van Economische Zaken, Bezuidenhoutseweg 30 te Den Haag.

Een samenvatting van het MER kan worden aangevraagd bij:
Alco Nobel Salt B.V.,
Postbus 247,
3800 AE AMERSFOORT,
Contactpersoon: Ir. P. Breuning,
Telefoon: 033 - 487 63 33,
E-mail: Paul.Breuning@AlcoNobelSalt.com
of worden gedownload van de website:
<http://www.aardgasbufferzuidwending.nl>.

Inspreek

Iedereen heeft de gelegenheid om, tot en met 30-08-2004, schriftelijk opmerkingen, dan wel bedenkingen ten aanzien van het MER en de vergunningsaanvraag in te dienen bij
Ministerie van Economische Zaken,
DG Energie,
Directie Energieproductie,
Contactpersoon: Ing. M. Metzger,
Telefoon: 070 - 378 79 98,
Postbus 20101,
2200 BC DEN HAAG.

Bij het indienen van opmerkingen en/of bedenkingen dient duidelijk te worden aangegeven waarop deze betrekking hebben.

Persoonlijke gegevens van de insprekers worden desgewenst niet bekend gemaakt.

Openbare zitting

Een openbare zitting zal worden gehouden op 21-09-2004 in zaal 'De Molenwiek', Houtduifstraat 55 te Ommelandervijk (Gemeente Veendam). Aanvangstijd 18.30 uur.

 Ministerie van Economische Zaken

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Een consortium bestaande uit Akzo Nobel, Gastransport Services en Nuon

Bevoegd gezag: De Minister van Economische Zaken

Besluit: Winnings- en opslagvergunning ingevolge de Mijnbouwwet en inrichtingsvergunning ingevolge de Wet milieubeheer.

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: D17.2 en 25.3

Activiteit: Het realiseren van een ondergrondse aardgasbuffer door het uitlogen van cavernes in een zoutvoorkomen.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 28 oktober 2003
richtlijnenadvies uitgebracht: 19 december 2003
richtlijnen vastgesteld: 7 januari 2004
kennisgeving MER: 31 augustus 2004
toetsingsadvies uitgebracht: 11 november 2004

Bijzonderheden:

De buffer, waarin aardgas zodanig wordt opgeslagen dat snelle wisselingen in de belasting van het aardgasnet opgevangen kunnen worden, wordt aangelegd in de zoutkoepel Zuidwending, in de zoutwinningconcessie 'Adolf van Nassau'. De vrijkomende pekkel wordt verwerkt in de bestaande fabrieken van Akzo Nobel in Delfzijl. De zoutwinnings-/gasopslaglocaties worden aangelegd nabij Ommelandervijk/Zuidwending, gemeente Veendam. Het voornemen wordt gefaseerd uitgevoerd. In fase I worden op 4 locaties zoutwinningsputten geboord en gasopslaglocaties aangelegd. In fase II gaat het om nog 6 locaties.

De Commissie heeft tijdens de toetsing om aanvullende informatie gevraagd om de onderbouwing van de risico-evaluatie te kunnen toetsen. De Commissie oordeelt dat de essentiële informatie aanwezig is in het MER, de achtergronddocumenten en de aanvullende informatie. De Commissie doet een aantal aanbevelingen ten aanzien van geluid en lucht en ten aanzien van de monitoring van de bodemdaling en de eventueel als gevolg daarvan optredende waterhuishoudkundige knelpunten.

Samenstelling van de werkgroep:

dr. ir. G. Blom (voorzitter)
dr. M.J. Brolsma
dr. D.A. Nieuwland
drs. J. Plaat
ir. A. Valk

Secretaris van de werkgroep:

ir. J.M. Bremmer

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040924	Waterschap Hunze en Aa's	Veendam	20040927
2.	20040922	R.D. van Leeuwen	Veendam	20040927
3.	20040928	Gedeputeerde Staten van Groningen	Groningen	20040929
4.	20040929	Burgemeester en Wethouders van Veendam	Veendam	20041001
5.	20040929	Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20041001

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Ondergrondse aardgasbuffer Zuidwending

Een consortium bestaande uit Akzo Nobel, Gastransport Services en Nuon wil een ondergrondse aardgasbuffer aanleggen. Daarvoor worden holruimtes gecreëerd in een zoutvoorkomen nabij Ommelandervijk/Zuidwending. In de buffer wordt aardgas opgeslagen, zodat snelle wisselingen in de belasting van het aardgasnet opgevangen kunnen worden.

Het voornemen bestaat uit ten eerste het winnen van zout. Hiertoe worden putten geboord en daarna winninginstallaties aangelegd op verschillende locaties. De vrijkomende pekkel wordt verwerkt in de bestaande fabrieken van Akzo Nobel in Delfzijl. Daarna worden op deze locaties gasopslaginstallaties aangelegd.

Het voornemen wordt gefaseerd uitgevoerd. In fase I worden op 4 locaties zoutwinningsputten geboord en gasopslaglocaties aangelegd. In fase II gaat het om nog 6 locaties.

ISBN 90-421-1394-4